نام و نام خانوادگی:	جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین امتحانات **نیم سال اول** سال تحصیلی **۱۴۰۵-۱۴۰۴** www.sarayedanesh.com **۰۲۱-۲۹۳۶**	نام درس: ادبیات فارسی۳ نام دبیر: آناهیتا احمدخان تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۱/۰۶ ساعت امتحان: ۰۸:۳۰ صبح/ عصر مدت امتحان : ۸۰ دقیقه
مقطع و رشته: دوازدهم (ریاضی و تجربی)		
نام پدر:		
شماره داوطلب:		
تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه		

نمره به عدد: نمره به حروف:	نمره تجدید نظر به عدد: نمره به حروف:	محل مهر و امضای مدیر
نام دبیر: تاریخ و امضا:	نام دبیر: تاریخ و امضا:	

ردیف	سؤالات	بارم
۱	معنی لغات مشخّص شده را بنویسید. الف) گر بشکنم این عهد غرامت بکشم ب) سه مرکب دارم بازبسته.	۰/۵
۲	برای معنای«حالت از خودرَستگی و به معشوق پیوستن» در کدام گزینه واژه‌ای مناسب یافت می‌شود؟ الف) هر که عاشق نیست، خودبین و پرکین باشد و خودرای بُوَد. عاشقی بی‌خودی و بی‌رایی باشد. ب) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.	۰/۲۵
۳	واژهٔ «غایت القصوی» در عبارت «گمان می‌کند به غایتُ القُصوای مقصود خود رسیده است.» به معنای«کمال مطلوب» به کار رفته است؟ الف) درست ب) نادرست	۰/۲۵
۴	در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آنها را بنویسید. «غریق بحر خدا، صور و شیون، داروغه و محتسب، اساس تزویر، ثواب و درست، منسوب و وابسته، متاع و فرمانروا، بزم و ضیافت، صباح و پگاه، تجلّی و قرب، فقیر و غنی، قربت زندان شهر، نشئهٔ خوب اسرا»	۱
۵	در کدام عبارت غلط املایی مشهود است؟ اصلاح کنید. الف) سواحل شرقی مدیترانه از زیباترین نواحی عالم است. جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر تیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است. ب) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده.	۰/۵
۶	املای درست را انتخاب کنید. الف) سالها پیش، مردی فیلسوف و فقیه که در (حوضهٔ/ حوزهٔ) درس مرحوم حاجی ملّا هادی اسرار مقامی بلند و شخصیّتی نمایان داشت. ب) ایزد تعالی در او نظر نکند. بازش بخواند باز (اعراز/اعراض) کند بار دیگرش به تضرّع و زاری بخواند حقّ سبحانه و تعالی فرماید.	۰/۵
۷	در کدام گزینه واژه‌ای یافت می‌شود که هم‌آوا دارد؟ الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق	۰/۲۵

www.kanoon.ir

۸	در مصراع اول بیت «چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان»: نوع حذف و بخش حذف شده را بنویسید.	۰/۵
۹	با توجه به بیت « هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش بازجوید روزگار وصل خویش» به سوالات پاسخ دهید. الف) جملهٔ «هسته یا پایه» را بنویسید. ..... ب) نهاد جمله «هسته» کدام است؟	۰/۵
۱۰	نقش کلمات مشخّص شدهٔ عبارت و مصراع‌های زیر را بنویسید. الف) گفت: والی از کجا در خانه خمّار نیست؟ ب) بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است	۰/۵
۱۱	فعل «نیست» را از نظر کاربرد معنایی در دو مصراع زیر بررسی کنید. الف) در عشق کسی قدم نهد کِش جان نیست ب) آتش است این بانگ نای و نیست باد	۰/۵
۱۲	در عبارت « همه معرفتی محبّت نباشد. پس اوّل پایه، معرفت است و دوم پایه، محبّت و سیُم پایه، عشق»: الف) اولین «ترکیب وصفی» را مشخّص کنید؟ ب) نوع «و» پایانی چیست؟ ج) زمان دقیق فعل «نباشد» را بنویسید.	۰/۷۵
۱۳	در کدام گزینه جمله‌ای با اجزای«نهاد+ مفعول+ مسند+ فعل» یافت می‌شود؟ الف) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد. ب) در زیر آن، روحی را که در این تلقّی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.	۰/۲۵
۱۴	در عبارت «پس از او عموی بزرگم که برجسته‌ترین شاگرد حوزهٔ ادیب بزرگ بود، پس از پایان تحصیل فقه و فلسفه و به ویژه ادبیات، باز راه اجداد خویش را به سوی کویر پیش گرفت»؛ الف) دو نوع وابستهٔ وابستهٔ متفاوت بیابید و نوع آن را بنویسید. ب) یک نقش تبعی مشخص کنید.	۰/۷۵
۱۵	با توجه به عبارت «هر گاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم ناله‌های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم.» به سؤالات پاسخ دهید: الف) به چه موضوعی تلمیح دارد؟ ب) «مشبّه» دومین تشبیه را مشخص کنید.	۰/۵
۱۶	آرایهٔ مشترک ابیات «الف و ب» و «ج و د» زیر را بنویسید. (به جز مراعات نظیر، تشخیص و واج آرایی) الف) در عالم پیر هر کجا بُرنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است ب) تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند ج) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند د) تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس‌افکند	۰/۵
۱۷	آرایه‌های مرتبط هر بیت را به آن وصل کنید. (یک بیت و یک آرایه اضافی است) الف) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دلبند — یک) اسلوب معادله ب)شانه می‌آید به کار زلف در آشفتگی آشنایان را در ایّام پریشانی بپرس — دو) استعاره سه)حسن تعلیل	۰/۵

www-kanoon.ir

۱۸	برای هر بیت دو آرایهٔ غیرتکراری بنویسید. (به جز مراعات نظیر و واج آرایی) الف) نشاط غربت از دل کی برد حب وطن بیرون/ به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم ب) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد.	۱
۱۹	آرایهٔ درست را انتخاب کنید. الف) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. (تضمین- تلمیح) ب) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند (تشبیه - استعاره)	۰/۵
۲۰	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را از نظر تاریخ ادبیات مشخّص کنید. الف) کتاب «تمهیدات» اثر منثور عین القضات همدانی است. (درست/ نادرست) ب) «تذکره الاولیا» را عطّار نیشابوری به نثر نوشته است. (درست/ نادرست) ج) پدیدآورندهٔ دو اثر «فیه ما فیه» و «مثنوی» یکی است. (درست/ نادرست) د) کتاب «قصّهٔ فرهاد شیرین» در زمینهٔ ادبیات پایداری نوشته شده است. (درست/ نادرست)	۱
۲۱	بیت‌های زیر را کدام گزینه کامل می‌کند؟ الف) ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز ..... یک) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران دو) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران ب) ..... دیوار زندگی را زین‌گونه یادگاران یک) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند دو) بازآ که در هوایت خاموشی جنونم	۰/۵
۲۲	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی .....»	۰/۵
معنی و مفهوم عبارات و ابیات شماره ۲۳ تا ۳۶ را به نثر روان بنویسید.		
۲۳	بر خلاف حال، پامان به ده باز بود و در شهر، دست و پاگیر نشده بودیم	۰/۵
۲۴	همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم	۰/۵
۲۵	واصفان حلیه جمالش به تحیّر منسوب که ماعَرفناک حقّ مَعرفتک.	۱
۲۶	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۵
۲۷	آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد	۱
۲۸	عشق به همه جایی مأوا نکند و به هر دیده روی ننماید.	۰/۵
۲۹	مفهوم مشترک عبارت « و حتّی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد و زبان گویای خدا می‌شود.» را با شعر زیر از سهراب سپهری بنویسید. «من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیره الحرام علف می‌خوانم / پی قد قامت موج»	۰/۵
۳۰	منظور از بخش‌های مشخص شده چیست؟ «تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضماد کردند»	۰/۵
۳۱	مفهوم کلی عبارت «چون حق تعالی بنده‌ای را گُزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی آنک آن بزرگ، نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.» چیست؟	۰/۵

www-kanoon-ir

۳۲	مفهوم مشترک عبارت «چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت» را با بیت زیر بنویسید. «هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای»	۰/۵
۳۳	مصراع دوم بیت زیر به کدام موضوع اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟ «گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»	۰/۵
۳۴	بیت زیر بیانگر کدام مضمون عصر مشروطه یا بیداری است؟ «فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی»	۰/۵
۳۵	مفهوم کلی عبارت زیر را بیان کنید. «سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید.»	۰/۵
۳۶	مفاهیم مرتبط ابیات را انتخاب کنید. (یک مفهوم و یک بیت اضافی است) الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ ب) نی، حدیث راه پرخون می‌کند قصّه‌های عشق مجنون می‌کند ج) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است، روزش دیر شد یک) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق دو) ساری و جاری بودن عشق در هستی سه) دشوار و پرخطر بودن راه عشق	۰/۵
صفحهٔ ۴- موفق باشید		

جمع نمرات: ۲۰

www-kanoon.ir

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحدفلسطین
کلید سؤالات نیم سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴
www.sarayedanesh.com
021-2936

نام درس: ادبیات فارسی۳
نام دبیر: آناهیتا احمدخان
تاریخ امتحان: ۰۶ / ۱۴۰۴/۱۱
ساعت امتحان: ۰۸:۳۰صبح/ عصر
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر	نمره
۱	الف) تاوان، جبران خسارت مالی و غیر آن۰/۲۵ ب) پیوسته، وابسته و مرتبط۰/۲۵		۰/۵
۲	الف۰/۲۵		۰/۲۵
۳	الف) درست ۰/۲۵		۰/۲۵
۴	سور و شیون۰/۲۵/ صواب و درست۰/۲۵/ مطاع و فرمانروا۰/۲۵/ غربت زندان شهر۰/۲۵		۱
۵	الف) طیلسان۰/۲۵		۰/۵
۶	الف) حوزهٔ ۰/۲۵ ب) اعراض۰/۲۵		۰/۵
۷	ب) ۰/۲۵		۰/۲۵
۸	نوع حذف: قرینه معنایی ۰/۲۵ بخش حذف شده: است۰/۲۵		۰/۵
۹	الف) هر کسی بازجوید روزگار وصل خویش۰/۲۵ ب) هر کسی۰/۲۵		۰/۵
۱۰	الف) مضاف الیه ۰/۲۵ ب) مسند۰/۲۵		۰/۵
۱۱	الف) غیر اسنادی ۰/۲۵ ب) اسنادی۰/۲۵		۰/۵
۱۲	الف) همه معرفت ۰/۲۵ ب) ربط ۰/۲۵ ج) مضارع اخباری۰/۲۵		۰/۷۵
۱۳	الف)۰/۲۵		۰/۲۵
۱۴	الف) صفت مضاف الیه: بزرگ۰/۲۵ / مضاف الیه مضاف الیه: ادیب یا خویش ۰/۲۵ ب) معطوف: فلسفه۰/۲۵		۰/۷۵
۱۵	الف) به داستان گریستن حضرت علی (ع) ۰/۲۵ ب) سکوت۰/۲۵		۰/۵
۱۶	«الف و ب»: اسلوب معادله ۰/۲۵ «ج و د»: تشبیه۰/۲۵		۰/۵
۱۷	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ب) اسلوب معادله۰/۲۵		۰/۵
۱۸	الف) تشبیه –۰/۲۵ تلمیح ۰/۲۵ ب) کنایه۰/۲۵ تلمیح۰/۲۵		۱
۱۹	الف) تلمیح ۰/۲۵ ب) استعاره۰/۲۵		۰/۵
۲۰	الف) درست ۰/۲۵ ب) درست ۰/۲۵ ج) درست ۰/۲۵ د) نادرست۰/۲۵		۱
۲۱	الف) دو) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران ۰/۲۵ ب) یک) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند ۰/۲۵		۰/۵
۲۲	تا کیمیای عشق۰/۲۵ بیابی و زر شوی ۰/۲۵		۰/۵

www-kanoon-ir

صفحهٔ ۱		
۲۳	بر خلاف زمان حال با روستای خودمان رفت و آمد داشتیم۰/۲۵ و در شهر گرفتار نشده بودیم.۰/۲۵	۰/۵
۲۴	فقط درگاه تو را می‌جویم ۰/۲۵ و به سبب لطف و کرم تو در پویه و تلاشم.۰/۲۵	۰/۵
۲۵	ستایندگان ۰/۲۵ زیور زیبایی خداوند۰/۲۵ که سرگردان هستند.۰/۲۵ [می‌گویند] تو را چنان که سزاوار شناسایی توست نشناختیم۰/۲۵	۱
۲۶	هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد،۰/۲۵ نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد.۰/۲۵	۰/۵
۲۷	نغمهٔ نی مانند آتش همراه با سوز و گداز است۰/۲۵ و تنها هوا و باد ظاهری نیست،۰/۲۵ هرکسی که سوز و گداز عشق نداشته باشد، ۰/۲۵ بهتر است نابود شود (خدا کند نابود شود). ۰/۲۵	۱
۲۸	عشق هرجایی سکن نمی شود۰/۲۵ و در هر چشمی ظاهر نمی گردد.۰/۲۵	۰/۵
۲۹	همه موجودات در تسبیح خداوند هستند.۰/۲۵	۰/۵
۳۰	درد و ورم: برآمدگی و قلهٔ کوه ۰/۲۵ کافور: برف قله۰/۲۵	۰/۵
۳۱	ارزشمندی مقام انسانهای مقرب الهی و اولیاءالله ۰/۵	۰/۵
۳۲	حیرانی و خاموشی عاشق با دیدن معشوق۰/۵	۰/۵
۳۳	نامساعدبودن اوضاع جامعه۰/۵	۰/۵
۳۴	جانفشانی در راه وطن یا آزادی خواهی۰/۵	۰/۵
۳۵	برتری عشق بر عقل یا تقابل عقل و عشق۰/۵	۰/۵
۳۶	ب) سه) دشوار و پرخطر بودن راه عشق ۰/۲۵ ج) یک) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق۰/۲۵	۰/۵
صفحهٔ ۲		

جمع نمرات ۲۰